

Alle monner drar

Hvis 4 000 yrkesaktive tannleger hver får én pasient til å slutte å røyke i året, er det 4 000 mennesker som blir røykfric. Og hvis de samme tannlegene bidrar til at 10 av deres pasienter slutter, blir det 40 000. Det er et betydelig tall i røykesluttsammenheng. Tannleger som ikke tror at deres påvirkning hjelper, må tenke på denne samlede effekten, sier NTFs informasjonssjef, Reidun Stenvik. Hun er glad for at tannlegene regnes med blant dem som kan bidra i kampen mot tobakk, og hun er også NTFs representant i Tobakksfritt.

– Hvordan har NTF arbeidet for å engasjere tannlegene i det tobakksforebyggende arbeidet?

– Det begynte med et omfattende temahefte av Tidende i 1992, der professor Pål Kraft, som er både tannlege og sosiolog, listet opp alle gode grunner til at tannleger bør engasjere seg.

I etterkant av dette ble det arrangert en del kurs i en periode, med den samme Pål Kraft og psykologen Per Schioldborg. Senere tok Norsk Tannverns råd opp tråden og fortsatte arbeidet med temaet tobakksforebygging. I 1996 kom brosjyren som het Ja, vi skal bryr oss, der NTF og Norsk Tannpleierforening gikk sammen om å opplyse tannhelsepersonell om deres rolle i dette arbeidet. I september 2000 kom heftet Tobakk og oral helse, utgitt av Norsk Tannvern med støtte fra det daværende Tobakkskaderådet, som skulle gi tannlegene et godt faglig fundament for å kunne si at tobakk berører oral helse.

– Har tiltakene virket?

– Jeg synes ikke det har vært det helt store engasjementet i dette, og mye av grunnen, tror jeg, er at vi har manglet ildsjeler. Så det har ikke skjedd så mye på en

Sosial- og helsedirektoratet har laget hjelpemateriell til røykeslutt, som kan legges på venteværelset. Materiellet får man ved å ringe Røyketelefonen 800 400 85.

stund nå, før denne spørreundersøkelsen, som jeg på mange måter er glad for å se resultatene av. Det er for eksempel veldig gledelig at røykefrekvensen blant tannleger er like lav som blant legene. For jeg tror det er en større sjans for at tannlegen engasjerer seg i å påvirke pasientenes røykevaner hvis han eller hun selv ikke røyker.

Det er også positivt at mange tar opp temaet når de ser at pasientene har tobakksrelaterte sykdommer. Det bør være

en selvfølge, i hvert fall når det gjelder periodontitt, at man opplyser at røyking er en medvirkende årsak, og at man må slutte å røyke for å bli kvitt sykdommen. Det er også en kjensgjerning at tannleger opplever at pasienter slutter å røyke i frykt for å miste tennene. Kanskje fordi dette virker nærmere enn en mulig dødelig sykdom langt frem i tid.

Jeg tror det er viktig for tannlegene å tenke at selv små intervensjoner hjelper, og jeg vil råde alle til å ta opp temaet tobakk, og å spørre pasientene om deres tobakksvaner. Det virker ikke som om det kommer negative reaksjoner fra pasientene på at vi bryr oss.

Også internasjonalt har FDI sagt at dette er noe tannhelsepersonell skal arbeide med, og svenskene for eksempel, er langt mer aktive enn oss. De har blant annet dannet organisasjonen Tandvård mot tobak. Nå har ikke jeg gått inn for noe tilsvarende her i landet, for jeg tror at det lett bare kan bli økt administrasjon.

– Har du noen konkrete tips til tannleger som får lyst til å gjøre noe nå med en gang?

– Ja, da vil jeg foreslå at de ringer Røyketelefonen 800 400 85, og ber om å få tilsendt noe av det hjelpemateriellet som Sosial- og helsedirektoratet tilbyr. Det viser seg at det forsvinner som varmt hvetbrød når det ligger på venteværelset, hører jeg fra dem som har prøvd. Tannlegene har bred kontaktflate og når i prinsippet hele befolkningen. Den muligheten må vi benytte oss av, avslutter Reidun Stenvik, som definitivt er en av ildsjelene når det gjelder å engasjere seg i at tannlegene finner sin naturlige rolle i forebygging av tobakkskader.

Ellen Beate Dyvi